
[Hrvatska](#), [Izdvojeno](#), [Vijesti](#)

Antoljak: Hitrorez bi imao smisla i danas, to je kao čišćenje bazena u proljeće

objavljeno prije 6 dana Piše [Biljana Bašić](#)

□ 0

Bacit ćemo još malo pogled unazad, razgovarajući s Vedranom Antoljakom, prvim i jedinim šefom Hitroreza, koji je trebao ukloniti nepotrebne zakone i propise iz svakodnevne upotrebe i tako olakšati život građanima i poduzetnicima. To se, međutim, nije nikad dogodilo, a prošlo je više od 16 godina kako je Hitrorez nestao iz javnog prostora, kao nešto nepotrebno i anakrono. Antoljak se u međuvremenu okrenuo privatnom biznisu i trenutno radi kao konzultant.

nešto

S obzirom da ste bili voditelj Hitroreza, koji zapravo nikad nije zaživio, kako iz današnje perspektive gledate na taj projekt? Bi li on imao smisla u današnjem vremenu?

Na početku bih želio istaknuti tri činjenice u vezi uspješnosti Hitroreza. Hitrorez je projekt koji je od UNDP-a (Program UN-a za razvoj) proglašen kao najbolji projekt regulatorne reforme u svijetu 2010. godine. Uz to, Europska unija je na kongresu za malo i srednje poduzetništvo 2010. godine preporučila projekt Hitrorez svim državama članicama, bez obzira što je tada Hrvatska još bila kandidat za ulazak u EU. U smislu ušteta, Svjetska banka je izračunala da uštede za poduzetnike iz promjena koje je napravio Hitrorez, iznose 65 milijuna dolara godišnje.

Projekt Hitrorez tj. pojednostavljenje propisa s ciljem uklanjanja administrativnih prepreka sam tada, ali bi i danas preporučio svakoj Vladi i lokalnoj samoupravi. Hitrorez možemo metaforički usporediti kao čišćenje bazena prije dolaska svakog proljeća. Tijekom jeseni i zime, lišće, kukci i slične nečistoće nakupe se u bazenu, te se u njemu ne može kupati sve dok se on ne očisti. Kada je bazen očišćen, onda mu se promijeni filter za vodu, kako nova nečistoća ne bi ulazila u bazen.

Slično je i s Hitrorezom. On čisti regulatorni sustav države ili lokalne uprave, tako da poduzetnici mogu poslovati s manje komplikacije, rizika i povoljnije. A na kraju njegove provedbe se obično ugrađuje sustav za procjenu učinaka propisa (RIA, Regulatory Impact Analysis) koji osigurava da u regulatorni sustav ulaze samo kvalitetniji propisi. Bez obzira na filter, bazen je potrebno svakih par godina potpuno detaljno očistiti jer i kroz filter se često provuče mnogo nečistoće. Drugim riječima, Hitrorez bi svakako imao smisla i danas, što su prepoznale mnoge države Europe i svijeta koje ga periodički provode.

Na kakve ste prepreke nailazili u radu u Hitrorezu, i naposljetku, koji su razlozi njegovog ukidanja?

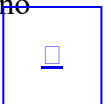
Provedba Hitroreza složen je i zahtjevan proces, i prepreka i njegovih protivnika je bilo puno. Najviše prepreka smo nalazili kod nekih ministarstava prvenstveno zato jer nije bilo lako uvjeriti stručnjake koji su pisali zakone i podzakonske akte, da te iste akte trebaju značajno pojednostaviti ili u nekim slučajevima i ukinuti.

Preporuke koje je izradio Hitrorez su provedene na razini oko 30 posto, a razlog tomu bilo je ulazak u godinu u kojoj su se održali parlamentarni izbori. Iako je dosta prije toga u potpunosti završio proces izrade konkretnih i jasnih preporuka za pojednostavljenje precizno identificiranih i analiziranih propisa, početak političke kampanje rezultirao je usporenom provedbom preporuka Hitroreza, te na kraju niskom razinom njihove implementacije.

Može li danas toliko hvaljena digitalizacija državne i javne uprave, biti supstitut za Hitrorez, i rezanje nepotrebnih propisa i zakona koji otežavaju poslovanje i u konačnici kompliciraju život građanima?

Digitalizacija je komplementarna Hitrorezu, ali po mom mišljenju nije njegov supstitut. Digitalizacija je najlakši način uvođenja transparentnosti u regulatorni sustav i ona je kao takva uvijek bila dio Hitroreza, u svih 20 država koje smo savjetovali u pripremi i provedbi Hitroreza. Naime, nije realno očekivati da se odmah može sve digitalizirati, već su potrebne godine za digitalizaciju javne uprave. Plan kako to činiti i korake procesa može se definirati unutar Hitroreza, tako da onda digitalizacija bude sustavna i strukturirana, što je iznimno bitno.

Kakva su vaša iskustva nakon rada u Hitrorezu? U nekim zemljama je projekt uspio.

Metodologija Hitroreza je danas prihvaćena od većine država koja provode aktivnosti smanjenja prepreka za poslovanje. Iskustva iz 20 država svijeta dokazuju da je Hitrorez najučinkovitija metodologija upravo za to. Ona je jednostavna, brza i povoljna za implementaciju, te donosi prve mjerljive rezultate već nakon godinu dana.

Kako gledate na osnivanje ureda za procjenu učinaka propisa, koji djeluje zamalo kao neželjeno dijete. Za taj ured, odnosno jedinicu pri Uredu za zakonodavstvo, zapravo nitko ne zna. Nije li to poražavajuće?

I sama Europska unija ima ured za procjenu učinaka propisa, kao i sve najuspješnije države Europske unije, Australija, SAD, Singapur i mnoge druge države. Iako je već par godina taj ured u sklopu Ureda za zakonodavstvo, osobno mislim da to nije optimalno. Naime, pokazalo se da je puno bolja opcija imati ured za procjenu učinaka propisa kao nezavisnu agenciju, jer na taj način se može osigurati njegova bolja transparentnost, nezavisnost i profesionalnost.

Ne bi li ta jedinica za procjenu učinaka propisa trebao biti svojevrsni trust mozgova, koji bi pratio zakone od samog njihovog donošenja, a ponajprije u primjeni? Pogotovo na u pravilu oskudnost financijskih sredstava u primjeni zakona, a gotovo svaki zakon zahtijeva novac.

Ured (ili agencija) za procjenu učinaka propisa bi trebala biti implementacijska tj. operativna grupa nezavisnih stručnjaka koji koordiniraju sustav. Kao i kod Hitroreza, naša preporuka je da taj nezavisan ured održava redovite konzultacije sa tzv. Poslovnim savjetodavnim vijećem u kojem bi bili predstavnici iz gospodarstva i privatnog sektora s jedne strane, te sa javnom upravom s druge strane. Tako bi se osigurala strateška podrška uredu, a sam ured bi imao neovisnost u provedbi dogovorenih aktivnosti od strane nezavisnih i visokoprofesionalnih stručnjaka raznih područja.

Iz vašeg konzultantskog iskustva, što biste vi savjetovali za smanjenje birokratizacije, općenito?

Svakako bih preporučio Hitrorez za smanjivanje birokracije. Također bih preporučio i uvođenje pravila jedan van, jedan unutra. To znači da za uvođenje novog propisa, jedan postojeći mora biti poništen. Ima još niz odličnih mehanizama, a koji na jednostavan i transparentan način osiguravaju da regulatorni sustav države ne bude preopterećen nepotrebnim propisima, nametima i rizicima.

Što bi, po vama, danas bila digitalizacija uprave? Što bi trebalo prvo učiniti? Jesu li pritom otkazi u državnoj i lokalnoj upravi neizbježni?

Digitalna transformacija javne uprave je složen i dugotrajan proces, ali ga je potrebno što prije osmisliti, te osigurati dovoljne ovlasti za njegovu provedbu. Osnaživanje i pragmatičnost državnog ureda za digitalizaciju mora biti na puno većoj razini, kao i njegov proračun. Mislim da ovako kao sada, kada se proračun tog ureda smanjuje iz godine u godinu, nije moguće osigurati uspješnu digitalnu transformaciju i digitalizaciju javne uprave.

Iskustvo iz naših projekata smanjenja administrativnih prepreka govori da otpuštanja i otkazi nisu nužni u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi. Mi vjerujemo da se kroz bolje, brže i tržišno orijentirane usluge javne uprave prema gospodarstvu može osigurati da svaki državni službenik zadrži radno mjesto pod uvjetom da stekne nove digitalne i druge vještine koje se fokusiraju na bolju uslugu poduzetnicima i građanima.

Od kuda zapravo krenuti, kad je sve zaparloženo, a interesi suprotstavljeni, od Vlade, poslodavaca, sindikata?

Treba krenuti od toga da Vlada pruži ne samo deklarativnu podršku digitalnoj transformaciji države, već da osnuje npr. ministarstvo koje bi imalo ovlasti digitalizirati i transformirati javnu upravu. Takvo ministarstvo bi moralo biti vođeno od potpredsjednika vlade i imati dovoljno resursa za stvarne promjene u javnoj upravi. To bi mogao biti prvi korak.

Kako gledate na konkretne slučajeve, poput donošenja Zakona o obnovi zgrada oštećenih u potresu na području grada Zagreba? Gdje se pogriješilo da obnova ide tako sporo, a temelji se na tom zakonu.

Nemam komentara. Mislim da je ovo izdvojeni slučaj jednog vrlo bitnog zakona te ja osobno nisam pratio niti imam kompetencije komentirati ovako kompleksan i kompliciran zakon.

Foto: Vedran Antoljak

** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije*

Facebook Comments

0 komentara

Sortiranje prema Najstariji

Komentirajte...

Facebookov dodatak za komentare

Prethodna Objava

[Ivo Goldstein podučavat će studente o “radikalnoj hrvatskoj desnici”: Imat će i predavanje o “ustašonostalgiji”](#)

Sljedeća Objava

[Partizani “ujedinili” Plenkovića i Milanovića: Jedva su se pogledali](#)

[Pravila privatnosti](#) /

[Marketing](#) | [Impressum](#) | [Donacije](#) | Tel

